

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA LITEWSKIEGO

POZIOM PODSTAWOWY

MAJ 2011

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 17 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
5. Możesz korzystać ze słowników językowych.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
170 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 70**

*Część I – 21 pkt
Część II – 49 pkt*

MOL-P1_1P-112

Część I – rozumienie czytanego tekstu

Atidžiai perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus. Atsakinėkite tik teksto pagrindu ir tik savo žodžiais – jeigu užduotyje nenurodyta kitaip.

Gegužės sambariai

1. Gegužės mėnuo – tai žaliuojančios ir augančios gamtos laikas, turėjęs kelis pavadinimus – berželio, sultekio, sėtinio, žiedų mėnesio vardus, tarsi nurodančius svarbesnius gamtos ir žmogaus gyvenimo reiškinius. Labiau prigijo gegužės vardas galbūt dėl to, kad šį mėnesį pradeda aidėti mįslingas gegutės kukavimas, reiškiantis pranašingą Gamtos ir Deivės Laimos balsą. Pabaigus lauko darbus, po sėjos buvo atliekamos apeigos, turinčios padėti javams augti ir apsaugoti nuo kenkėjų. Šį mėnesį rengiamos gegužinės, pagerbiamos motinos, o Šeštines ir Sekmines išlaikė daug senovinio šventimo bruožų.
2. Prieš pat Šeštines švenčiama giminės ir protėvių šventė. M. Katkus ją aprašė „Balanos gadynėje“ (16, 17). Tos šventės dienos vadintos „kryžiatvos dienomis“. Ketvirtadienį kaimo būgnininkas sušaukdavo žmones. Visas kaimas susirenka eisenai po svarbiausias gimtojo kaimo vietas. Lankomi laukai, atminimo vietos. Jos apeinamos magišku ratu. Šitai apsaugota erdvė visuomet bus sava. Tai giminės istorijos priminimas. „Šitas pasakojimas – ėjimas prasidėdavo labai anksti, saulei tekant, pačioje kaimo pradžioje, o baigdavosi kapeliuose. Taip buvo nueinamas kelias nuo gimimo iki mirties ir nuo dabarties iki praeities. Tas tris dienas žmonės laikėsi pasninko, nedirbo žemės darbų“ (LK, 1995, Nr.5). Kapinėse prisimenami protėviai, mirusieji buvo prašomi padėti užauginti pasėtus javus. Panašiai gūdai turi gegužinius Dziadus, romėnai – Lemurijas.
3. Svarbiausia giesmė buvo „Pone karaliau“. M. Katkus buvo įsitikinęs, jog tai senovinė giesmė Perkūnui:
„Pone karaliau, dieve Perkūne,
Dovanok mums laimingą rasą,
Idant pažintų žmonės tavo,
Jog tu esi Ponas Dievas mūsų“.
Jei tuo laiku per daug lietaus ir stinga giedros, tai vietoj „laimingą rasą“ sako „dovanok mums gerą orą“. Toliau gieda „dovanok laukams derlių“, „dovanok sveikatą“ ir pan. Panaši giesmė sutartinė „Didysie mūsų, Dievaiti mūsų“ (SIS, II, Nr.560) žinoma iš XIX a. pradžios.
4. Gegutės – likimo skelbėjos – atsakymo mergelės dažnai sulaukia per Sekmines, kai prasideda jaunimo susiėjimai gamtoje. Rytų Lietuvoje tokie susiėjimai vadinami kupolinėmis, jie buvo rengiami net keturis savaitgalius. Gegužinėse jaunimas rengdavo žaidybines „vestuves“. Išrenkama „nuotaka“, „jaunikis“, žaidžiami „išventinimo“ (inicijacijos) žaidimai. Vaikinas ar mergina pradėdavo „bernauti“ ar „mergauti“.
5. Sambariai. „Sūduvių knygelėje“ (XVI a.) minimas lietuvių paprotys gegužės mėnesio pabaigoje rinktis šeimomis parugėse, todėl ir šventė kartais buvo vadinama Parugėmis. Sambariais vadinta todėl, kad žmonės susirinkdavo su maistu, gėrimais ir puotaudavo. Toks sambarių paprotys kai kuriose Lietuvos vietose išliko ligi pat XX a. pradžios. Tai buvo bendras rugių ir kitų pasėlių lankymas laikotarpiu nuo rugių žydėjimo iki pjūties. Sambariuose kaimynai susideda maisto, pasidaro sambarinio alaus.
6. Gegužinių (Sekminių) švenčių vietos puošiamos berželiais, šakomis puošiami namai, kiemai. Berželis yra dangaus Dievo medis. Beržui priskiriama ypatinga augumo jėga, kuri apeigų bei magijos būdu galėjo persiduoti pasėtiems javams ir visai augmenijai. Berželius mėgusios ir mirusiųjų vėlės. Šventę pradėdavo anksti rytą, pūsdami ragu...
7. XV a. M. Strijkovskis rašė, jog parugių metu, linkėdami gero derliaus, valstiečiai gerdavo apeiginį alaus kaušą ir sakydavo: „Žvaigždiki, teikis maloniai ir giedriai šviesti javams, laukams, gyvuliams ir gėlėms.“

8. Dar 1730 m. Stalupėnuose susirinkdavo tūkstančiai lietuvių per Šeštines gegužės mėnesį. Ant upelio kranto gulėjo akmens stalas ir dievuko atvaizdas. Dusetų valsčiuje, Painsrijos kaime, buvęs akmuo „Laumių stalas“, prie kurio žmonės rinkdavosi Sekminių metu. Pabaigę pavasario laukų darbus jie čia rinkdavosi ir linksmai puotaudavo.
9. Parugines gieda dviem būriais. Vienas būrelis padainuoja vieną posmą, kitas jį pakartoja. „Mat laukai dideli, kelias ilgas, tai gieda kartodami, kad tik ilgesnė būtų daina“. Dainavimo tikslas – skatinti augimą ir derlių. Supamasi sūpynėmis. Devintinės – Pavasario Žolinės, „kai švenčiamos gėlės ir žolės“. Šiuos žolynus saugodavo ir panaudodavo „mirties pagalvėlei“, kuri būdavo dedama mirusiajam po galva.

Jonas Trinkūnas, Baltų tikėjimas – Vilnius, Diemedis 2000. P. 65-67.

UŽDUOTYS

1 užduotis (2 balai)

Paašškinkite, kaip supratote, kodėl įsigalėjo būtent gegužės, paskutinio pavasario mėnesio pavadinimas. (1 pastr.)

.....

.....

.....

2 užduotis (2 balai)

Savo žodžiais paašškinkite, kodėl senovės lietuviai taip sureikšmindavo gegužės mėnesį ir koku tikslu atlikdavo tam tikras apeigas. (1 pastr.)

.....

.....

.....

3 užduotis (1 balas)

Kas senovėje buvo pagerbiama „kryžiaus dienomis“? (2 pastr.)

.....

4 užduotis (1 balas)

Pasirinkite teisingą atsakymą (2 pastr.):

Kaimo žmonės surengdavo eisną:

- a) kad lengviau būtų laikytis pasninko
- b) kad pasiklausytų kaimo būgnininko
- c) kad magišku ratu apsaugotų kaimo vietas

5 užduotis (2 balai)

Kaip suprantate giesmėje vartojamus žodžius „laiminga rasa“, kodėl šiuos žodžius giedotojai keitė kitais žodžiais? (3 pastr.)

.....

.....

.....

6 užduotis (2 balai)

Su kuriomis Lietuvos dalimis galite susieti gegužinių švenčių pavadinumus “kupolinės” ir “sambariai”? (4, 5 pastr.)

.....

.....

7 užduotis (1 balas)

Paaiškinkite, kaip suprantate sąvoką „sambariai“ (5 pastr.)

.....

8 užduotis (2 balai)

Remdamiesi 4, 5, 6 pastraipomis išvardykite bent 3 gegužinių švenčių papročius.

.....

.....

.....

9 užduotis (2 balai)

Savo žodžiais perteikite, kokią reikšmę lietuvių protėviai suteikdavo beržui. (6 pastr.)

.....

.....

.....

.....

10 užduotis (1 balas)

Kokia yra citatos „Žvaigždiki, teikis maloniai ir giedriai šviesti javams, laukams, gyvuliams ir gėlėms.“ funkcija 7 pastraipoje ?

.....

11 užduotis (1 balas)

Kokia buvo „Laumių stalo“ paskirtis? (8 pastr.)

.....

.....

12 užduotis (2 balai)

Kaip buvo dainuojamos paruginės giesmės? Kodėl jos buvo taip dainuojamos? (9 pastr.)

.....

.....

.....

.....

13 užduotis (1 balas)

„Gegužės sambariai“ – tai

- a) literatūros kritikos
- b) mokslo populiarinimo literatūros
- c) grožinės literatūros

tekstas. Pasirinkite teisingą atsakymą.

14 užduotis (1 balas)

Parašykite po vieną sinonimą šiems tekste pavartotiems žodžiams:

mįšlingas – .....

stinga – .....

Część II – pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu. Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

1 tema: Jausmai ir racionalumas Vaižganto kūrinysje *Dėdės ir dėdienės*. Atskleiskite šią temą remdamiesi pateiktų fragmentų ir viso apysakos teksto analize.

Vaižgantas
Dėdės ir dėdienės

LABAI SENAI:
MYKOLIUKAS IR SEVERIUTĖ

Ištraukos

Taip Mykolas Šiukšta pamažu pamažu virto "dėde", tuo senovės šeimos žmogum ašvieniu, kurs aria, akėja, viską dirba, dvarą atlieka, namie berną atstoja, tuo būtinuoju ūkio inventorium, be kurio ūkis būtų ne ūkis ir šeiminkas gautų išeiti elgetautų.

Dėdė – tai ta pati tyli žemė: vaiso nesididžiuodama, nesigirdama.

Štai jis pagrižo iš bažnyčios, pavalgė, pažygiavo, pagulėjo, pagaliau pasiėmė savo paties darbo skripkelę. Jis pats susisuko avinžarnių stygoms, pats pasidirbo skrynute, prisipešiojo arklio ašutų smuikui, nusipirko kanifolijo. Iš viso to negudraus padargo dabar jis moka gauti melodiją, tokią pat negudrią, bet jam pakankamą.

"Kai noriu, rimtai dirbu, kai nenoriu, tinginiauju".

Eina Mykoliukas per savo atšlaimą į pakluonę, takeliu į kalną, leidžias nuo kalno į paraistę grieždamas tą pačią melodiją. Balsas silpnėja, tolyn einant nyksta, lyg Mykoliukas jį pamažu aišytų iš sodžiaus vidurių sau į galulaukę. Sodžius, lyg nepasiduodamas, kad tai iš jo vidaus aišytų, pats, balsų traukiamas, pasirodo voromis po du, po tris. Jauni, paaugusieji ir net seni slenka Mykoliuko taku ten pat į paraistę. Dabar jie patys skripkelės balsus aišo į save iš Mykoliuko, artindamiesi į jį ir vis aiškiau girdėdami: "Kai noriu, rimtai dirbu, kai nenoriu, tinginiauju".

O Mykoliukas jau besėdįs paantvalnyje patogiausioj jam sėdynėj, ant ežios, kelius ne pastatęs, tik juos paklojęs minkštoje pievoje. Sėdi skersomis lyg našlaitis, neturįs prie ko prisiglausti, nei motutės, nei mergelės, tai prisišliejęs bent dirvos motinėlės. Veidu į vakarus, kur saulutė pamažu žemyn leidžias, išsižiūrėjęs į erdvę, ne tą erdvę, kuri prieš jo akis, tik į tą, kuri jame pačiame. Mykoliukas varo ir varo vis tą pačią melodiją: "Kai noriu, rimtai dirbu, kai nenoriu, tinginiauju; kai noriu, rimtai dirbu, kai nenoriu, tinginiauju". Nepertraukdamas, nepagreitindamas, tuo pačiu taktu, visai nesumesdamas, kam jis griežia, kas jo muzika gėrisi, kas naudojasi, kas klauso, kas šoka, kam jo muzika labai tai. Lygiai taip pat, kaip tuo pradėjimu nesiliaudamas čirškia jo gamtos brolis žiogas, čia pat žolyne drauge prisigaužęs. Abudu į gamtos akordą, ne kam kitam. Dėl to ir nenuobodžiai, kad ir vienodai.

Išėjo Mykoliukas su savo liūdesiu, visame kaime sužadinęs ilgesį, norą eiti toliau toliau, į gamtą griežėjelę, į gamtą dainuotoją, į gamtą dabitą, kur gražu, kur prakilnu, iš kur - "tol matyt", destis, kas atitinka lietuvių liūdesį ir ilgesį. Muzika pagauna sielas, užburia jas ir nebepaleidžia jų iš savo srities ne tiek savo dailiškumu, kiek tuo sielai tinkamumu [...]. Geišė užstojo jai visą saulės šviesą, visą pasaulį, visus žmones. Kiek lig šiol buvo laisva nuo visa ko pašalinio gyvenime, tiek dabar buvo pilna to vieno: teatminė tą vieną - Geišę, tegalvo apie tą vieną – Geišę, kurs ją glamonėjo, davinėjo pirmąją meilės pamoką.

O gal nebe pirmą? Ag ji myli Mykoliuką. Tik visai kas kita esama mylėti ir būti mylimai. Mykoliukas, jai rodės, jokių pamokų jai nedavinėjo. Kas buvo, tai savaiame. Jūdviejų santykiuose meilė tik formavosi, o išsireikšti davo kur kitur. Su Mykoliuku buvo tik dvasių susituokimas, su Geišė – ko kito. Katroji gi meilė tikroji: ar dvasių svyrimas, ar kūnų? Ar kūnai tik panaudoja dvasių krypsnį? Kurgi tad laukiamoji ir žadamoji meilė: dvasių harmonijoje, ar kūnų patenkinime? Kas bendra dvasių srityje tarp mokyto profesoriaus ir jo tarnaitės, kurią jis dideliu pamėgimu veda ir santaikoje sugyvena? Kodėl lietuvis patriotas "myli" lenkę, aiškiai nusistačiusią prieš jo idealus, prieš visą jo tėvynę? Ir ar tik ne chimera tas tariamasis dvasių sukritimas?

Tai ne Severja galvojo, ji nemokėjo galvoti. Ją tik gyvenimas pamokė, jog gali būti lygiai galingas dvasių sukritimas, kaip ir kūnų.

Tą pačią dieną, lyg tyčia neleisdamas Severjai ar sau ataušti, Geišė Rapolas, Saveikių dvaro tįjūnas, piršlėmis atėjo į Aužbikų Pukštus, Saveikių dvaro baudžiauninkus. Atėjo pats vienas, be piršlio, buteliu degtinės kišenėje nešinas, ir išgąsdino visą Pukštų šeimą, visus Aužbikus.

Pukštų samdiniai nustėro.

– Tįjūnas! Pats dvaro tįjūnas (ar tai juokai?) peršasi! [...]

Numanė tat būsiant pasityčiojimą. Numanė Mykoliuką ją mylint. Tačiau ir tai žinojo, jog tarp jūdviejų nieko nebuvo, tai niekas ir netruksta. Mykoliukas jos nesipiršo, nei mėgino: kurgi jam ir pirštis, kad pirkioje nėra vietos, kurgi dėtų savo žmonelę ir pasipiršęs? Ne, jis ne rungėjas kitų.

– Taip tai taip, – ėmė kalbėt jai sąžinės balsas. – Vis dėlto tu jį išdavei, nes jį mylėjai ir tebemyli. Tebemyli, nesigink! Jis geras. Jis tau yra atidavęs kažin ką geriau neg Geišė. Ir tu tai tylomis andai priėmei; ilgai priiminėjai, kaip stebuklingasis paveikslas tikinčiųjų maldas ir pasitikėjimą. Ir darei stebuklus: jį, vargšą, darei laimingą, viską jam atstojai, ko tik jis kitur stigo...

Severja ėmė dairytis progos jam pasiteisinti, tik neišmanė, dėl ko, kuo ji nusidėjusi. Ir perpietėmis, kada pareina valgyt, nuėjo į Šiukštus. Visi miegojo pokaičio. Pirkioje tebuvo vienas pats Mykoliukas, besėdįs antrame gale stalo, užsikniaubęs ant savo rankų. Miega

ar verkia? Sakytumei – miega, nes štai kuris metas nè nekrust, sakytumei – verkia, nes retkarčiais pečiais gąščioja.

Jau trečia savaitė, kai Mykoliukas kai dirba – dirba, kai valgo – valgo, bet ligi tik palieka vienas pats be nieko, kniaubias ant rankų ir taip esti, kol brolis išvaro jį ko dirbti. Kad nepavarytų, gal taip prabūtų visą dieną, visą naktį.

Ak, kaip jam buvo sunku! Ak, kad brolis būtų žinojęs nors mažą dalelę to, kokią dramą pergyvena jų "dėdė", kokią auką jis daro iš savęs jo gerovei!

Gandas, jog į Pukštus jau atėjo piršliai (jam buvo vis tasia, kas) neužmušė Mykoliuko, tik jį nutirpino kaip perkūno srovė, ir nebežinojai, į kokią čia žemę jis beįkasus, kad ta srovė iš jo išeitų ir vėl padarytų nors tiek laisvą, kiek jis buvo prieš tai laisvas. Tokios "žemes" nebuvo, ir Mykoliukas pamažu mirė, tos srovės troškinamas.

Vaižgantas, Dėdės ir dėdienės – Vilnius, Baltos lankos 1998. P.11-12, 44-45, 50.

**2 tema: Lietuvos istorijos drama Justino Marcinkevičiaus kūrinyje *Mindaugas*.
Aptarkite temą, remdamiesi pateiktomis ištraukomis ir visu kūriniu.**

Justinas Marcinkevičius

Mindaugas

Ištraukos

BALTAS METRAŠTININKAS

Faktai!

Tau rūpi faktai. O žmogus? O žmonės?

Kas dedasi juose? Kas juos kankina?

Kodėl jie džiaugiasi? Kodėl jie liūdi?

Kodėl juose taip viskas susipynę

Į neišnarpliojamą kamuolį? O faktai –

Kaip akmenėliai Nemuno pakrantėj,

Nugludinti istorijos bangų,

Vaikams tetinka mėtyti į upę.

Mums reikia visumą aprėpti. Žmogų!

Jo priežastį ir tikslą jo išaiškint.

JUODAS METRAŠTININKAS

Žmogus be faktų - ne žmogus.

BALTAS METRAŠTININKAS

Teisybė.

Bet faktas be žmogaus taip pat ne faktas.

Gerai. Tu duok faktus, aš duosiu žmogų.

JUODAS METRAŠTININKAS

Kokius faktus?

BALTAS METRAŠTININKAS

Kaip tai - kokius? Visus.

JUODAS METRAŠTININKAS

Juokingas tu žmogus. Ar užmiršai,
Kieno tu duoną valgai, kam tarnauji?

BALTAS METRAŠTININKAS

Istorijai tarnauju. Mokslui, tiesai
Ir būsimoms kartoms - tegu sužino
Jos tiesą apie mus.

JUODAS METRAŠTININKAS

O gal jos nenorės
Tiesos žinoti, o bevelys melą.
Iš kur mes žinom, ko norės mūs ainiai.
Gal mūsų melas jiems tiesa atrodys.
Jie elgsis taip, kaip jiems naudinga bus.
Mes irgi taip, tik taip tegalim elgtis.
Tu dar per jaunas, tau sunku suprasti,
Kad aš tikiu tik šios dienos tiesa,
Tiesa, kad mudu esam ir kad mudviem
Pradėti laikas [...]

MINDAUGAS

Tu jau užaugai. Tėvo pareiga
Tave ir tavo rytdieną aprūpinti,
Kad tu laiminga būtum, o svarbiausia,
Kad tu pasitarnautumei tėvynei,
Naudos atneštum Lietuvai.

RAMUNĖ

Naudos?
O kokią naudą gali duoti mergaitė?

MINDAUGAS

Tau jau tekėti laikas, mano dukra!

RAMUNĖ

Tekėt? Kad man ir pas tave gerai.

MINDAUGAS

Žinau, kad neblogai. Matai, vaikeli,
Mes daug ko nesuspėjom padaryti.

RAMUNĖ

Tai padaryk - juk tu toksai galingas!

MINDAUGAS

Ką vienas gali padaryti - nieko.

RAMUNĖ

Aš pasiruošus tau padėt.

MINDAUGAS

Puiku.
Taip ir maniau, jog tu mane suprasi.
Ne veltui mano kraujas... Paklausk –
Aš išrinkau tau vyrą: jauną, gražų,
Turtingą, narsų. Tu laiminga būsi.

RAMUNĖ

O kas tasai jaunikis?

MINDAUGAS

Mūs kaimynas.
Tai Galičo jaunasis kunigaikštis
Švarnas Danilovičius!

RAMUNĖ

O dievai!
Į svečią šalį! Tėve, ne ir ne.
Mamaitė būt gyva - ji nepritartų.

MINDAUGAS

Ji nesipriešintų, vaikeli, man.

RAMUNĖ

Tėveli, tu mamaitės nemylėjai.

MINDAUGAS

O kas mane mylėjo? Kas, kada?
Visur tik neapykanta, apgaulė,
Klasta ir melas. Aš, tik aš turiu
Visus mylėti ir visų gailėtis.
(*Susitvardęs*)

To reikalauja Lietuva ir aš.
Mums reikalinga, kad rytinė siena
Bent artimiausiam laikui būt rami.
Tau metas ruoštis. Po dviejų savaitių
Atvyks jaunikis.

RAMUNĖ

Tėve, negaliu. Meldžiu, pasigailėk manęs! Aš mirsiu.

MINDAUGAS

Dar nė viena nenumirė.
(*Sau*)
Išskyrus
Gal tiktai tavo motiną... Išvesk ją!

RAMUNĖ (*šaukia*)

Tėveli, tu mamaitės nemylėjai!

VISMANTAS (*sugrižęs*)

Galėjai ir švelniau. Matai: dar vaikas.
Reikėjo nuramint, paguost, įtikint.

MINDAUGAS

O tu manai, kad man širdis neplyšta,
Kad aš ne tėvas? O, kokia našta!
Kokia baisi našta! Jėgų man trūksta [...].

BALTAS METRAŠTININKAS

Kas apsakys tą skausmą, per kurį
Keliauja Lietuva! Lyg prakeikimas
Ją užgulė karai, nesutarimai,
Vaidai visokie, rietenos ir kliaudos.
Atrodo, lyg į šitą mažą kraštą
Dievai...

JUODAS METRAŠTININKAS

Dabar jau reik sakyti: dievas.

BALTAS METRAŠTININKAS

...Dievai visas nelaimes būtų siuntę.
Ir kalė Lietuva save kaip kardą.
Kankindamasi kūrė vieną ranką,
Kuri kaip kardą ją pakelt galėtų.

JUODAS METRAŠTININKAS

Gražiai kalbi, tačiau naudos mažai.
Esu jau sakęs tau: svarbiausia faktai.

BALTAS METRAŠTININKAS

...Taip atsirado Mindaugas - karalius
Ir Mindaugas - žmogus.

JUODAS METRAŠTININKAS

Oho! – net du!

BALTAS METRAŠTININKAS

...Aštrus, lyg šauksmas koks, kurį išgirdęs
Nesupranti: ar pergalę jis reiškia,
Ar pats pagalbos šaukiasi. Tačiau
Jau negali jam likti abejingas.
Keliesi ir eini vidur nakties,
Ir pats šauki, ir pats jau nežinai,
Iš sielvarto šauki tu ar iš džiaugsmo.
Štai tas žmogus: kaip didelė ugnis
Jis ir sušildo, jis ir sunaikina.
Ar jis laimingas? - Ar ugnis laiminga?
Ar jis teisingas? - O ar ugnis teisinga? [...]

DAUMANTAS

Aš atvykau į karą prieš tave,
Prakeiktas puodžiau! Šiandien arba niekad...
*Užsimoja sunkiu kirviu. Mindaugas lyg skydu prisidengia „Lietuva“. Nuo smūgio ji
sudūžta, subyra. Mirtinai sužeistas, krinta Mindaugas*

MINDAUGAS

O mano Lietuva!
(*Seniui*)
Bėk, Seni, bėk!
Vaikus... vaikus išgelbėk! Šauk sargybą!

DAUMANTAS (*saviškiams*)

Greičiau! Vaikų ieškokit! Ir iškirskit
Jo visą padermę... Pasiųskit žmogų!
Pasiųskite žygūną pas Treniotą!
Tegu pasako jam, kad sostas laisvas.
Išbėga

MINDAUGAS (*susižeria rankomis „Lietuvos“ šukes po savim*)

Ką jie padarė! Viso amžiaus triūsą
Sudaužė ir suskaldė... Kas dabar
Suvienys ją ir sulipdys? Tėvyne,
Brangioji mano!

(Dėlioja gabalus ant žemės. Vieną prie kito)

Čia dar vieno trūksta.

(Ieško, neranda)

Kur jis galėjo nusimesti? Niekur
Nėra jo... reik visus... visus surinkti
Į vieną vietą... Čia, po krūtine,
Kur kraujas laša. Reik visus surinkti...

(Nustipęs krinta ant savo „Lietuvos“. Pakelia galvą)

Kur metraštininkas?

JUODAS METRAŠTININKAS (*prišokęs*)

Aš čia, valdove!

MINDAUGAS

A, čia tas juodas... Baltą man pašauk!

(Baltam metraštininkui)

Tu tuos lapus, kuriuos liečiau išplėšti,
Iš naujo parašyk... ir dar pridėk,
Kad Vismantą aš nužudžiau... jo brolius
Medzioklėje nudėjau... Nužudžiau
Ligeikį, Višlį, Edivilą. Taip.

Rašyk, rašyk, kad per vėlu nebūtų.

Rašyk: Vyžeikį, Vilikailą, Bikšį

Aš ištrėmiau iš Lietuvos... Judikį

Aš palikau kovos lauke. Galėjau

Išgelbėti jį, išnešti. Palikau.

Rašyk, kad gimines ir artimuosius

Aš priverčiau jėga paklusti man.

Rašyk, kad aš... kad nemylėjau nieko...

Tačiau pridėk, kad visa tai dariau

Tiktai dėl Lietuvos... tik dėl Tėvynės...

Ir būtinai pridėk, kad jai ir man

Turbūt nebuvo kito... kito kelio...

Kad aš buvau jos įrankis... kad aš

Tik ją mylėjau... Lietuvą... Ją vieną...

Galbūt mane supras... galbūt atleis...

(Apsikabina „Lietuvos“ skeveldras. Miršta)

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

MOL-P1_1P-112

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę z nr PESEL

Nr zad.	Punkty		
	0	1	2
1	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐
3	☐	☐	
4	☐	☐	
5	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐
7	☐	☐	
8	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐
10	☐	☐	
11	☐	☐	
12	☐	☐	☐
13	☐	☐	
14	☐	☐	

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

SUMA PUNKTÓW		<input type="text"/>	<input type="text"/>									
D	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
J	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		

Temat: 1 2

		Punkty											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rozwinięcie tematu		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Język	i 1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
	i 2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	i 3	☐	☐	☐	☐	☐							
Kompozycja		0	1	2	3	4							
		☐	☐	☐	☐	☐							

--	--	--	--	--	--	--	--	--

KOD EGZAMINATORA

.....
Czytelny podpis egzaminatora

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO